

מדת בדת

לע"נ הגה"ק רבי יקותיאל יהודה
בן רבי צבי הברשטאם זצ"ל
הערות והנצחות ט"ל 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 364 פרשת בלק תשע"ט

ערכין כו לב

דף כו יש להקשות מדוע ר"ש לא למד שכהנים ישלמו להקדש ביובל כמתנה במקדיש בית, יש לומר שלומדים דבר שהוא מתנה לכהנים מדבר שמתנה לכהנים ולא דבר שהוא מתנה לכהנים ממקדיש שזה לא מתנה לכהנים.

ר"א סובר שהכהנים לא נכנסים לשדה ההקדש ביובל, ומבאר רבה שהוא למד מהפסוק ואם לא יגאל את השדה ואם מכר את השדה והיה השדה, שאם לא יגאל את השדה לא יגאל עוד, ואם מכר את השדה אז והיה השדה בצאתו ביובל, ואביי מקשה שרבה הוא כסכין חריף שחותר את הפסוקים שהרי לא נאמר כך, ואביי מבאר שר"א למד כמו ששינונו על הפסוק לא יגאל שאין לומר שהיא שייכת להקדש כשדה מקנה כי כתוב עוד שהיא לא נגאלת לכמו שהיתה אלא היא נגאלת כשדה מקנה ולא מדובר ביובל ראשון שא"כ מדוע היא לא נגאלת הרי היא שדה אחוזה, אלא מדובר ביובל שני ולר' יהודה ור"ש היא הולכת לכהנים, אלא הברייתא היא כר"א והוא למד מכאן שהכהנים לא יורדים לה, ויש להקשות מה ילמדו ר' יהודה ור"ש מעוד, אלא מדובר בשדה שיצאה לכהנים והכהן הקדישה והבעלים באים לפדותה והיינו אומרים שהיא לא תפדה אלא היא תהיה כשדה מקנה, לכן למדו מעוד שהיא לא נפדית לכמו שהיתה אלא היא תהיה כשדה מקנה, ויש להקשות ממה ששנו על הפסוק בשנת היובל ישוב שדהו לאשר קנהו מאתו שאין לומר שהיא תחזור לגזבר כי כתוב לאשר לו אחוזת הארץ ואין לומר שיהיה כתוב רק לאשר לו אחוזת הארץ כי כתוב לאשר קנהו מאתו ומדובר שהשדה יצאה לכהנים והכהן מכרה והקונה הקדישה ואדם אחר גאלה, שאין לומר שהיא תחזור לבעלים הראשונים כי כתוב לאשר קנהו מאתו, וצריך את שני הפסוקים שאם היה כתוב לא יגאל היינו דורשים שהיא לא תחזור כלל אבל כשהיא חוזרת היא תחזור לבעלים הראשונים, לכן נאמר לאשר קנהו, ואם היה כתוב לאשר קנהו היינו אומרים שדוקא שם זה הולך אליו שהבעלים לא נתנו דמים אבל כשהבעלים יתנו דמים זה ילך אליהם, לכן כתוב לא יגאל, ואם לא היה כתוב עוד היינו דורשים שהיא לא תפדה כלל לכן נאמר עוד שרק לכמו שהיתה היא לא נפדית אך היא נגאלת להיות לפניו כשדה מקנה, ור"א מבאר שר"א למד מהפסוק והיה השדה בצאת ביובל והיינו בצאתו מיד אחר.

עמוד ב הסתפקו לדעת ר"א מה דין הבעלים ביובל שני האם הם כאחר שיוצאת מידו לכהנים או לא, ולכאורה יש להוכיח מהברייתא הנ"ל שהיא נגאלת להיות כשדה מקנה ולא מדובר ביובל ראשון שהרי היא עדיין אחוזתו אלא מדובר ביובל שני ולר' יהודה ור"ש זה הולך לכהנים, אלא זה לדעת ר"א וא"כ הבעלים הם כאחר ביובל שני, אך לפ"ז קשה מה למדו ר' יהודה ור"ש מעוד, ויש לומר שמדובר בשדה שיצאה לכהנים והכהן הקדים כבר והבעלים באים לפדות והיינו אומרים שהיא לא תפדה כשדה מקנה לכן למדו מעוד שהיא תפדה כשדה מקנה, וכן שינוי שלמדו מהפסוק ישוב השדה לאשר קנהו מאתו, ואין הכוונה לגזבר שהרי כתוב לאשר לו אחוזת הארץ, ומלאשר קנהו לומדים למקרה שהשדה יצאה לכהנים והכהן מכר והלוקח הקדיש וגאלה אחר שהיא לא תחזור לבעלים הראשונים, וצריך לכתוב לאשר קנהו וגם לא יגאל, שאם היה כתוב לא יגאל היינו אומרים שהיא לא תחזור כלל לכן למדו מלאשר קנהו ואם היה כתוב לאשר קנהו היינו אומרים שזה הולך אליו כשהבעלים נותנים דמים וכשהם לא נותנים דמים היינו אומרים שזה יעמוד אצלם, לכן כתוב לא יגאל, ואם לא היה כתוב עוד היינו אומרים שהיא לא תפדה כלל, לכן כתוב עוד שרק לכשהיתה היא לא תחזור אך היא לפניו כשדה מקנה,

ולענין הספק אם בעלים כאחר יש להוכיח ממה ששינונו שר"א אומר שאם הבעלים גאל ביובל שני היא יוצאת לכהנים ביובל, ורבינא מקשה הרי במשנה שינונו שהכהנים לא נכנסים לתוכה עד שיגאלנה אחר, אמר רב אשי שכשהגיע היובל הבעלים הם כאחר, וללישנא בתרא ר"א אמר בברייתא שאם הבעלים גאל ביובל שני היא לא יוצאת לכהנים ביובל, ורבינא הוכיח מר"א בברייתא שר"א אומר שהכהנים לא נכנסים לתוכה עד שיגאלנה אחר, אמר לו רב אשי שמהמשנה אין להוכיח שינתן לומר שהבעלים ביובל שני הם כאחר, קמ"ל שהם לא כאחר.

מאחוזתו שמדובר רק בשדה שהיא לא ראויה להיות אחוזה אך שדה אביו ראויה להיות שדה אחוזה, ור"מ סובר שמי שקנה מאביו ומת ואחר כך הוא הקדישה היא לפניו כשדה אחוזה שכתוב ואם את שדה מקנתו אשר לא משהה אחוזתו שרק שדה שלעולם לא תהיה אחוזתו נמכרת וכשהיא של אביו היא נגאלת כשדה אחוזה, ולכאורה יש לומר שנחלקו התנאים אם קנין פירות כקנין הגוף שלר"מ כיון שהשדה היתה קנויה לכן לפירות זה קנין הגוף ולכן זה שדה אחוזה ולר' יהודה ור"ש קנין פירות הוא לא קנין הגוף, ור"נ בר יצחק אומר שגם לר' יהודה ור"ש קנין פירות כקנין הגוף,

דף כז והם נחלקו רק בביאור הפסוק שהיה ניתן לכתוב ואם משהה מקנתו אשר לא שדה אחוזתו או אשר לא שדה אחוזה וכתוב משהה אחוזתו ללמד שרק שדה שהיא לא ראויה כלל לשדה אחוזה היא תהיה קנויה ובכונה שהיא ראויה לשדה אחוזה היא לא חוזרת ביובל. **מה שהמשנה** אומרת שכהנים ולויים גואלים לעולם הכוונה גם אחרי יובל להוציא ישראל שאינם גואלים אלא עד יובל, אך במה שכתוב מקדישים לא מובן מה החידוש הרי גם ישראל מקדישים לעולם ואם הכוונה שהם מקדישים אף ביובל עצמו זה מובן רק לשמואל שישאל לא מקדישים ביובל אך כהנים מקדישים אף ביובל, אך זה קשה לרב מה החידוש בכהנים הרי גם ישראל מקדישים לעולם, אך גם לשמואל קשה שהמשנה אומרת בין לפני היובל בין לאחר היובל משמע שיש חידוש גם לפני היובל, ויש לומר שאם שכתוב ברישא בין לפני היובל ובין לאחר היובל לכן כתבו גם בסופא בין לפני היובל בין לאחר היובל, ואגב שכתוב ברישא אין מקדישים ולא גואלים בישראל לכן כתוב גם בסופא בכהנים ולויים שמקדישים וגואלים לעולם.

פרק המקדיש שדהו

משנה מי שהקדיש את שדהו בשעה שיובל לא נוהג אומרים לבעלים לפתוח ראשון לפדייה שהרי הם מוסיפים חומש ושאר אדם לא מוסיפים חומש, והיה מעשה שאחד הקדיש שדהו מפני רעתה ואמר לו פתח אתה ראשון והוא אמר הרי היא שלי באיסור, אמר ר' יוסי שאין כוונתו לאיסור אלא לביצה שהקדש נפדה בכסף ושוה כסף, ואמר לו הגזבר הרי היא שלך נמצא שהוא הפסיד איסור והשדה חוזרת אליו. **גמרא** נאמר במשנה שאומרים לבעלים לפדות, ויש ברייתא שכתוב כופים, יש לומר שגם במשנה אומרים הכוונה כופים, ועוד י"ל שבתחילה אומרים, אם הוא שומע הוא יפדה ואם לא כופים אותו. **יש להקשות** מדוע המשנה אומרת שהבעלים נותנים חומש הרי יש סברה שהבעלים יפדה ביותר משויה מחמת שהיא חביבה עליו, ועוד שיש בו מצוות גאולה, יש לומר שהמשנה באה לומר טעם נוסף שהיא חביבה עליו, ועוד שמצוות גאולה באדון, ועוד שהבעלים מוסיף חומש.

לכאורה נחלקו ת"ק ור' יוסי שלר' יוסי שוה כסף ככסף ולת"ק שוה כסף אינו ככסף, ויש לדחות שלכו"ע שוה כסף ככסף ונחלקו אם פודים דבר שאין בחומושו שוה פרוטה, שלת"ק רק בכאיסר שיש בחומושו שוה פרוטה פודים ולא פחות מכך, אך לר' יוסי פודים גם בביצה.

המשנה מסיימת שאם אמר הגזבר הגעתך הוא מפסיד איסור ושדהו לפניו וזה כרבנן שפודים באיסור.

משנה אם אחד אמר הרי היא שלי ב' סלעים ואחד אומר בעשרים סלעים, ואחד אומר בשלושים, ואחד אומר בארבעים, ואחד אומר בחמישים, אם חזר בו מי שאמר חמישים ממשכנים מנכסיו עד עשרה כי הגזבר פונה למי שאמר ארבעים כדי שיפדה ויהיה ביד ההקדש חמישים, ואם חזר בו זה שאמר ארבעים ממשכנים מנכסיו עד עשרה וכן אם חזר בו האומר שלושים וכן אם חזר בו מי שאמר עשרים ואם חזר בו מי שאמר עשרה מוכרים אותו בשויו ונפרעים משל האומר עשרה את מה שנשאר, אם הבעלים אומר בעשרים וכל אדם אומר בעשרים הבעלים קודמים כי הם מוסיפים חומש, אם אחד אמר הרי היא שלי בכ"א **עמוד ב** הבעלים יתן כ"ו אם אחד אמר בכ"ב הבעלים יתנו כ"ז אם אחד אמר בכ"ג הבעלים יתנו כ"ח, אם אחד אמר בכ"ד הבעלים יתנו כ"ט, אם אחד אמר בכ"ה הבעלים יתנו שלושים, והבעלים לא צריכים להוסיף חומש על מה שאמרו העלם בדמים, אם אחד אמר בכ"ו אם הבעלים אמרו לתת בל"א הם קודמים ואם לא, הגזבר יאמר שהוא זכה בכ"ו. **גמרא** רב חסדא אומר שממשכנים עשרה מהאומר חמישים רק אם בן ארבעים לא חזר בו אך אם הוא חזר בו יחלקו ביניהם, ויש להקשות שהמשנה אומרת שאם חזר בו האומר ארבעים ימשכנו ממנו עשרה ולכאורה מדוע מי שאמר חמישים לא ישתתף עמו, ויש לומר שמדובר שלא היה מי שאמר חמישים, וכן קשה ממה שכתוב חזר בו של שלושים ממשכנים ממנו עשרה ומדוע לא

ישתתף עמו האומר ארבעים ויש לומר שמדובר שלא היה מי שאמר ארבעים, וכן קשה במה שכתוב שחזר בו האומר עשרים ומדוע לא ישתתף עמו האומר שלושים וגם כאן צריך לומר שלא היה מי שאמר שלושים, אך קשה שבסיפא כתוב שחזר בו של עשר מוכרים אותה בשויה ונפרעים את השאר ממי שאמר עשר, ולכאורה שיתן עמו האומר עשרים, ואין לומר שלא היה מי שאמר עשרים שא"כ מדוע המשנה אומרת נפרעים משל עשר ויש לכתוב נפרעים ממנו, אלא מבאר רב חסדא שאם חזרו בבת אחת מחלקים ביניהם, והמשנה מדברת שחזרו בזה אחר זה וכל אחד יתן מה שבינו למי שכולם לו, ויש להוכיח כדברי רב חסדא ששינוי בברייתא שאם חזרו כולם יחד משלשים ביניהם, וקשה שבמשנה שינוי שממשכנים מהאחרון עד עשר אלא מוכח כדברי רב חסדא שרק בבת אחת יחלקו ביניהם, ויש שהקשו מהמשנה על הברייתא ורב חסדא מתרץ שהברייתא מדברת כשחזרו בהם בבת אחת והמשנה מדברת שהם חזרו בזה אחר זה.

המשנה אומרת שכשאחד אומר כ"א והבעלים כ' יתנו כ"ו וכן הלאה ומשמע שעדיף מה שהבעלים נותנים חומש, ויש להקשות שלגבי מעשר שני שינוי שאם הבעלים אומר בסלע אדם אחר אומר בסלע ואיסר הוא קודם כיון שהוא מוסיף על הקרן, ויש לומר שכאן עדיף חומש כי זה ורוח להקדש אך במעשר שני שזה ממילא הולך לבעלים עדיף יותר שהקרן תפדה ביותר ולא אכפת לנו על החומש.

המשנה אומרת שאם אמר אחד אתן בעשרים וחמש הבעלים יתנו שלושים ויש להקשות שיאמרו הבעלים בא אחר במקומי, ויש לומר שמדובר שהבעלים אמרו דינר אך קשה מדוע לא כתוב שהם אומרים דינר ויש לומר שהתנא לא מדייק בכך, אך קשה ששינוי שאם רצו הבעלים לתת שלושים ואחד ודינר הם קודמים אלא מבאר רבא שמדובר שהבעלים אמרו בפרוטה והתנא לא דקדק במנין הדינרים.

המשנה אומרת שהבעלים אומרים חומש על עילוי של אחר, ואמר רב חסדא שכל זה רק כשלא נישום הקדש בג' בני אדם אך אם ההקדש נישום בג' הבעלים מוסיפים חומש על עילויים, וכן שינוי שלב"ש מוסיפים ולב"ה לא מוסיפים, ואם מדובר שלא נישום עדיין מה טעמם של ב"ש ואם מדובר שנישום כבר קשה שא"כ רב חסדא סבר כב"ש, ויש לפרש שמדובר שלא נישום עדיין וב"ש מחמירים, ועוד י"ל שמדובר שנישום ויש להפוך את דברי ב"ה לדברי ב"ש, אך קשה א"כ מדוע לא שנו את זה מהקולות שב"ש מקילים, אלא יש לומר שלא נישום וב"ש מחמירים.

כשאחד אמר לא אם רצו הבעלים יתנו ל"א ומשמע שאם לא רצו הם לא יתקיימו לפדות שהם אומרים פלוני בא במקומנו.

יש להקשות מדוע המשנה אומרת שהבעלים אמרו שלושים ואחת ודינר, ורב ששת מבאר שאם הבעלים רצו לתת חשבון מתחילה והוא מגיע לל"א סלעים ודינר,

דף כח כלומר שהבעלים אמרו בכ"א הבעלים קודמים ואם לא הם אומרים לגזבר זכית בשלושים שבא אדם אחר במקומם.

משנה אדם יכול להחרים מצאנו או בקרו ועבדיו ושפחותיו הכנענים ומשדה אחוזתו, ר"א אומר שאם החרים את כל נכסיו הם לא מוחרמים ואמר לו ר"א בן עזריה שאם לגבוה אין אדם רשאי להחרים על אחת כמה וכמה שאם יחס על נכסיו שלא יבזזם להדיעו. **גמרא** מנין שאדם לא יכול להחרים את כל נכסיו ששנו בבבביתא שר"א למד מהפסוק מכל אשר לו ולאכל אשר לו **מאדם** ולא כל אדם **מבהמה** ולא כל בהמה **משדה אחוזה** ולא כל שדה אחוזה, ואין לומר שאם החרים את כל נכסיו זה חל בדיעבד שנאמר אך, ור"א בן עזריה לומד שאם לגבוה אדם לא רשאי להחרים את כל נכסיו ודאי אדם צריך לחוס על נכסיו, והתורה צריכה לפרט בכל הדברים שאם היינו שונים כל אשר לו היינו אומרים שרק את הכל לא יחרים אך יכול להחרים במין אחד את כולו לכן כתוב מאדם, ואם היה כתוב מאדם היינו אומרים שאדם לא יכול להחרים את כל עבדיו כי אינו יכול בלעדיהם אך אדם יכול לחיות בלי שדה שלו ויעבוד אצל אחרים באריות, קמ"ל, ואם התורה היתה כותבת אדם ושדה היינו אומרים ששניהם זה צורך חייו אך הוא יכול להחרים את כל מיטלטליו, לכן כתוב את הכל ומה שכתוב מבהמה בא ללמד כמו ששינוי שאין לומר שאדם יחרים את בנו או בתו ואת עבדיו ושפחותיו העבריים או את שדה מקנתו כי כתוב בהמה ללמד שכמו שבהמה יש לו רשות למכרה כך רק במה שיש לו רשות למכרו, ואין לומר שיחרים את בתו שיש לו רשות למכרה כי יש ללמוד מבהמה שהוא יכול למכרה לעולם ואת בתו הוא יכול למכור רק עד שתגדל.

יש להקשות מה מוסיף ר"א בן עזריה על ת"ק, יש לומר שהם נחלקו שר"א בן עזריה סובר כדברי ר' אילא שאמר שהתקינו באושא שאסור לאדם לבזבז יותר מחומש והיה מעשה שאחד ביקש לבזבז יותר מחומש ולא הניחיהו חבריו והיינו ר' ישבב, ויש אומרים שר' ישבב רצה לבזבז ולא הניחיהו חבריו והיינו ר"ע, ור"א לא סבר כר' אילא ואדם יכול לבזבז יותר מחומש.

משנה מי שהחרים את בנו או בתו או את עבדו ושפחתו העבריים ואת שדה מקנתו אינם מוחרמים כי אדם לא יכול להחרים דבר שאינו שלו, לר' יהודה כהנים ולויים לא מחרימים ולר"ש כהנים לא מחרימים כי החרמים שלהם אך לויים מחרימים שהחרים אינם שלהם, ואמר רבי שזבאית דרבי ר' יהודה בקרקעות שזבאית רבי אהבה עולם להם

ודברי ר"ש במיטלטלין שאין החרמים שלהם. **גמרא** יש להקשות אמנם לר' יהודה כהנים לא מחרימים כי החרמים שלהם אך מדוע לויים לא יחרמו ואמנם קרקעותיהם לא שלהם שכתוב כי אחוזת עולם היא להם, אך מדוע שהם לא יחרמו את שאר חפציהם, ויש לומר שר' יהודה למד ממה שכתוב מכל אשר לו ומשדה אחוזתו והתורה מקישה מיטלטלין לקרקעות, ויש להקשות בדברי ר"ש שאמנם לויים מחרימים מיטלטלין אך מדוע הם מחרימים קרקעות הרי נאמר כי אחוזת עולם היא להם, ויש לומר שמחרימים הכוונה מיטלטלין, אך קשה שרבי אמר נראים דברי ר' יהודה בקרקעות ודברי ר"ש במיטלטלין משמע שר"ש דיבר גם בקרקעות, ויש לומר שהכוונה בדברי רבי שנראים דברי ר' יהודה לר"ש בקרקעות והוא נחלק עליו רק במיטלטלין ובקרקעות הוא מודה לדברי ר' יהודה שהלויים לא מחרימים.

ר' חייא בר אבין אמר שאם החרים מיטלטלין יתן אותם לכל כהן שירצה שכתוב כל חרם בישראל לך יהיה, **עמוד ב** אם החרים את שדותיו יתן אותם לכהן של אותו משמר שכתוב כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו ולומדים גזירה שוה לכהן לכהן מגזל הגר כמו ששם זה הולך לכהן שבאותו משמר כמו ששינוי על הפסוק לה' לכהן שקנאו השם ונתנו לכהן שבאותו משמר, ואין לומר שיתן לכל כהן שירצה שנאמר מלבד איל הכיפורים אשר יכפר בו עליו, ומדובר בכהן שבאותו משמר שהוא מקריב את קרבנו.

שדה שיוצאת לכהנים ביובל ניתנת לכהן שבמשמר שהיובל פגע בו, והסתפקו אם פגע היובל בשבת לאיזה משמר זה הולך ור' חייא בר אמי אמר בשם חולפנא שהמשמר היוצא מקבל את השדות, ור"ב בר יצחק הוכיח את זה ממה ששינוי שבין יובל ובין שמיטה משמטים כאחד אלא שהיובל משמט בתחילתו והשמיטה בסופה, ולכאורה זה דבר אחד כי היובל מגיע אחר שמיטה אלא יש לבאר שהם משמטים כאחד מפני שהיובל משמט בתחילתו והשמיטה בסופה ושבעית משמטת בסופה כמו שכתוב מקץ שבע שנים תעשה שמיטה, אך קשה שיוכל חל ביוה"כ כמו שכתוב ביום הכיפורים תעבירו שופר בכל ארצכם, ויש לומר שזה כדעת ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה שאמר שהיובל חל מראש השנה וחזקיה בן בילוטו שמע שמועה זו ואמר את זה לפני ר' אבהו והוא הקשה לו שנקיש מיטלטלין לקרקעות אמר לו שזה מחלוקת תנאים אם מקישים מיטלטלין לקרקעות או לא והתנא הזה סובר שלא מקישים.

משנה אין פדיון לחרם כהנים אלא הם ניתנים לכהנים כתרומה, ור' יהודה בן בתירא סובר שסתם חרמים הולכים לבדק הבית שכתוב כל חרם קדש קדשים הוא לה', וחכמים סוברים שסתם חרמים לכהנים שכתוב כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו, ומה שכתוב קודש קדשים לה' הכוונה שהוא חל בין על קדשי קדשים ובין על קדשים קלים, אדם יכול להחרים את קדשיו בין קדשי קדשים ובין קדשים קלים אם נדר יתן את דמיהם ואם נדבה יתן כשיעור טובת הנאה שלהם, אם אמר שור זה עולה אומרים כמה אדם רוצה לתת בשור זה להעלותו עולה אף שאינו רשאי, יכול להחרים בכור בין תם ובין בעל מום ואם רוצה לפדותו אומרים כמה אדם רוצה לתת בככור זה כדי לתת אותו לבן בתו או אחותו.

דף כט גמרא שנו בבביתא שאין פדיון לחרמי כהנים והם נתנים לכהן, כל זמן שהחרם בבית הבעלים הם כהקדש לכל דבריהם שכתוב כל חרם בישראל קדש קדשים הוא לה' ואחר שנתן לכהן הם אצלו כחולין לכל דבריהם שכתוב כל חרם בישראל לך יהיה.

רבנן במשנה מפרשים את הפסוק של ר' יהודה בן בתירא וגם הביאו ראיה מהפסוק כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו, אך קשה אין ר' יהודה יפרש את הפסוק כשדה חחרם, ויש לפרש שר' יהודה ילמד כמו ששינוי שאם כהן הקדיש את שדה חרמו הוא לא יוכל לומר שכיון שזה הולך לכהנים והשדה תחת ידי זה ישאר שלי וק"ו אם אני זוכה בשל אחרים ודאי אזכה בשל עצמי, לכן נאמר כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו וזה בא ללמד ונמצא למד שהקוש שדה חרמו לשה אחוזה וכמו ששדה אחוזה של ישראל יוצאת מתחת ידו ומתחלקת לכהנים אך שדה חרמו יצא מתן ידו ויתחלק לאחיו הכהנים ורבנן למדו את זה מהיתור של ה' של החרם ור' יהודה בן בתירא לא דרש את הה' של החרם, ור' יהודה בן בתירא למד שהוא חל על קדשי קדשים וקדשים קלים כר' ישמעאל בהמשך שלומדים מיקדיש.

רב אומר שהלכה כר' יהודה בן בתירא וקשה שזה יחיד במקום רבים יש לומר שרב הנה בבביתא להיפך שלרבנן סתם חרמים לבדק הבית, אך קשה וכי רב הולך אחר ברייתא לעומת המשנה, ויש לומר שרב למד כך מרבתינו והוא אמר בלשון זו הלכה כר' יהודה לפי איך שכולם הופכים הלכה כמו ר' יהודה בן בתירא.

אדם אחד בפומבדיתא החרים את נכסיו אמר לו רב יהודה שיקח ד' זוזים ויחלל עליהם ויזרוק אותם בנהר והכל מותר לו ומשמע שהוא סבר שסתם חרמים לבדק הבית ולכן זה נאסר והוא סבר כשמואל שניתן לפדות הקדש שוה מנה על פרוטה, אך קשה שאמנם שמואל אמר שהפדיון חל אך לכתחילה לא פודים פחות משויו, ויש לומר שרק בזמן ביהמ"ק לא פודים לכתחילה פחות משויו אך בזמן הזה ניתן לפדות לכתחילה פחות משויו, אך לפ"ו קשה מדוע רב יהודה אמר לו ד' זוז ורבאם מפני פרוטה, יש לומר שזבאית רבי אהבה עולם להם

ועולא אמר שאם הייתי שם הייתי נותן את הכל לכהנים ומשמע שעולא סובר סתם חרמים לכהנים, ויש להקשות ששינוי שעבד עברי נוהג רק בזמן היובל שכתוב עד שנת היובל יעבוד עמך ושדה החרם נוהג רק בזמן היובל שכתוב ויצא ביוכל ושב לאחוזתו, ובתי ערי חומה נוהג רק בזמן שהיובל נוהג שכתוב לא יצא ביוכל, ורשב"י אומר ששדה חרמים נוהג רק בזמן היובל שכתוב והיה השדה בצאתו ביוכל, ור"ש בן אלעזר אומר שגר תושב נוהג רק בזמן היובל ומבאר רב ביבי שלומדים את זה בגזירה שזה טוב טוב שכתוב בעבד כי טוב לו עמך ובגר תושב נאמר בטוב לו לא תוננו, א"כ מה שייך חרם בזמן הזה שאין יובל, ויש לומר שרק לגבי קרקעות לא נוהג חרן אך הוא נוהג במיטלטלין, אך קשה שבמעשה בפומבדיתא היה גם קרקעות, ויש לומר שקרקעות שבחור"ל הם כמיטלטלין של א"י.

משנה ר' ישמעאל אומר שבפסוק אחד בככור נאמר תקדיש ובפסוק נוסף כתוב לא יקדיש איש אותו ואי אפשר לומר שיקדיש כי כתוב לא יקדיש ואי אפשר לומר שלא יקדיש כי כתוב יקדיש אלא מקדישים אותו הקדש כילוי שנותן טובת הנאתו לכהנים ולא מקדישים אותו להקדש מזבח. **גמרא** רבנן למדו מאל יקדיש ללאו שאסור להתפסדו לזבח אחר, ומתקדיש לומדים כמו ששינוי מנין למי שנוהג בכור בפרדו שמוצה להקדישו שכתוב הזכר תקדיש, ור' ישמעאל סובר שהוא קדוש גם בלי שמקדישים אותו שהרי קדושתו מרחם וא"כ אין צורך להקדישו.

פרק המוכר שדהו

עמוד ב משנה מי שמכר את שדהו בזמן שהיובל נוהג אינו מותר לגאול אותה פחות מב' שנים שכתוב במספר שני תבואות ימכר לך, אם אחת מהשנים היתה שנת שרפון או יקון או שמיטה זה לא עולה במנין ב' שנים, אך אם חרש בה או שעשאה בור זה עולה לו מהמנין, ור"א אומר שאם מכר קודם ר"ה שדה מלאה פירות יכול לאכול ממנה ג' תבואות בשתי שנים. **גמרא** המשנה לא אומרת אינו גואל אלא אינו מותר והיינו שיש בזה איסור ואפילו לקרקע לו בזווים כאילו הוא רוצה לגאול אותה אסור ולא רק על המוכר יש איסור, אלא גם ללוקח יש איסור עשה שכתוב שנים תקנה.

רב סובר שהמוכר שדהו ביובל עצמו היא מכורה וחוזרת מיד ולשמואל היא לא מכורה כלל שזה ק"ו שאם המכורה יוצאת זו שעוד לא נמכרה ודאי לא תמכר, ולכאורה קשה שגם רב מודה לק"ו הזה שהרי שינוי שאדם לא יכול למכור את בתו נערה שהרי המכורה כבר יצאה בימי נערות זו שלא נמכרה ודאי לא תמכר, ויש לחלק ששם היא לא חוזרת להמכר אך שדה יכולה להמכר אח"כ, ויש להוכיח ממה ששינוי שאחר היובל שנים תקנה ולמדנו שמוכרים סמוך ליובל ומנין שמוכרים גם רחוק מיוכל שכתוב לפי רוב השנים ובשנת היובל לא ימכור ואם מכר היא לא מכורה, ורב יבאר שהיא לא מכורה רק לענין שני תבואות אבל היא תצא מיד, אך קשה שנאמר לפי רב שהיא תעמוד ברשותו עד שתי שנים אחר היובל ואז הוא יחזיר אותה כמו ששינוי שאם אכלה שנה אחת לפני יובל משלימים לו שנה אחר היובל ויש לומר ששם הוא ירד כבר לאכילה אך כשנמכר ביובל עצמו הוא לא ירד כלל לאכילה.

רב ענן אומר שהיא שמוע שני דברים משמואל שמועה זו של מוכר שדה ביובל וכן שאם מכר עבדו לעכו"ם או בחור"ל הוא יצא לחירות ובאחד שמעתי שדמי המכר חוזרים ובאחת שמעתי שאינם חוזרים ואיני יודע במי מהם, אמר רב יוסף אנתנו נתבונן ששינוי בברייתא שמי שמכר עבדו לחור"ל יצא לחירות והוא צריך גט שחרור מרבו השני, ואם השני נקרא רבו משמע שהמכר לא חוזר וא"כ מה שאמר שמואל במוכר שדהו בשעת היובל היא לא מכורה והמענות חוזרים.

דף ל ורב ענן לא שמע את הברייתא הזו, ומשמואל אין להוכיח שמי אמר שאם אינה מכורה המעות חוזרים ויתכן שהם מתנה כמו ששינוי במקדש אחרות שלרב המעות חוזרים ולשמואל המעות מתנה, ואביי הקשה לרב יוסף מדוע במוכר עבדו בחור"ל קונסים את הקונה אדרבה נקנס את המוכר, אמר רב יוסף שלא העכבר גנב אלא חזרו דהיינו שיש לו היכן לקחת את גנבתו, אך קשה בלי העכבר מנין יש לו לחזר אמר רב יוסף שמשטבר לקנוס היכן שנמצא האיסור.

יש להקשות בדברי המשנה נרה או הובירה שאם כשעשאה בורה זה עולה לו לשתי שנים ק"ו כשחרש שזה יעלה לו, ויש לומר שהחידוש הוא בחרש שלא נאמר שיאמר הקונה למוכר שישלם לו את דמי הניר, קמ"ל שזה כלול בשני תבואות של הלווקח.

שנו בברייתא שר"א אמר מנין שאם היתה השדה מליאה פירות לפני ר"ה שהמוכר לא יכול לומר לקונה הנח לפני כמו שהנחת לפניך, שכתוב במספר שני תבואות שיתכן שאדם יאכל שלש תבואות בשתי שנים.

משנה אם מכר לראשון במנה והראשון מכר לשני במאתיים המוכר מחשב רק עם הראשון, שכתוב לאיש אשר מכר לו ואם הראשון קנה במאתיים ומכרה הראשון לשני במנה המוכר מחשב עם האחרון שכתוב וחשב את שני ממכרו והשיב את העודף לאיש אשר מכר לו ולא כתוב לאיש אשר בתוכה, לא ימכור אדם ברחוק ויגאל בקרוב ולא ימכור הרעה ויגאל ביפה ולא ילוה ויגאל ולא יגאל לחצאים ובהקדש מותר בכלום למכור ברחוק ולגאול בקרוב ובזה חמור הדיוט מהקדש. **גמרא** שנו בברייתא שרבי אומר שאם מכר לראשון במנה והראשון מרר לשני במאתיים המוכר מחשב עם הראשון שנאמר לאיש אשר

מכר לו ואם הראשון קנה במאתיים ומכר לשני במנה ומחשבים עם השני שנאמר לאיש והיינו לאיש אשר בתוכו, ור' דוסתאי בן יהודה אומר שאם מכר לו במנה והשיב את העודף על מאתיים המוכר מחשב במנה שנאמר והשיב את העודף את העודף שבידו ואם מכר לו במאתיים והיא הכסיפה והיא שוה מנה מחשבים במנה שכתוב והשיב את העודף והיינו העודף שבקרקע, וההבדל בין רבי לר' דוסתאי כשהתייקר והוזל והתייקר שוב אצל השני שלרבי לעולם הולכים אחרי השני, ולר' דוסתאי הולכים אחרי מה שזה שוה עכשיו, ומה שלומדים את הפסוק להקל ולא להחמיר כי לומדים גזירה שוה גאולה גאולה מעבד עברי ששינוי שאם נמכר במנה והוא השביח ושוה עכשיו מאתיים מחשבים לו מנה כמו שכתוב מכסף מקנתו ואם הוא נמכר במאתיים והכחיש ושוה עכשיו מנה מחשבים לו מנה שכתוב כפי שני ולמדנו עבד עברי הנמכר לעכו"ם שנגאל וידו על העליונה, והנמכר לישראל למדו בגזירה שוה שכיר שכיר.

עמוד ב אביי אמר אני ככן עזאי בשוק של טבריה שאמר שכל חכמי ישראל לפני קקליפת השום, ותלמיד אחד שאל אותו על עבד עברי שאם אפשר לדרוש את הפסוק לקולא או חורמא מדוע לדרוש לקולא אמר לו אביי שודאי יש להקל בעבד עברי שהרי נאמר כי טוב לו עמך ולמדו עמך במאכל ובמשתה שלא יאכל האדון פת נקיה ויתן לעבד פת קיבר ולא ישתה האדון יין ויתן לעבד יין חדש ולא ישן האדון על מוכים ויתן לעבד לישון על הקרקע, ומכאן למדו שהקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו, והקשה התלמיד אדרבה נחמיר על העבד כדברי ר' יוסי בר' חנינא שאמר כמה קשה אבקה של שביעית שאדם נושא ונותן בפירות שביעית ובסוף מוכר את מיטלטליו, שכתוב וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך דבר הנקנה מיד ליד, ואם לא הרגיש לחזור בתשובה ימכור את שדותיו כמו שכתוב כי ימוך אחיך ומכר מאחוזתו ואם לא באת לידו ימכור את ביתו שכתוב כי ימכור בית מושב עיר חומה, וקודם כתוב לא הרגיש וכאן כתוב לא באת לידו כמו שאמר רבי הונא שכששארם עובר עבירה ושנה בה היא הותרה לו, ואין הכוונה שהותרה לו כפשוטו אלא שהיא נעשתה לו כהיתר ואם לא חזר בו הוא לווה בריבית שכתוב אל תקח מאתו נשך ותרבית ואם לא חזר בו הוא מוכר את בתו שכתוב וכי ימכור איש את בתו לאמה ואף שבתו לא כתובה בפרשה הזו אך עדיף לאדם למכור את בתו ולא ללוות בריבית שהרי במכירת הבת יש גרעון ויכול לפדותה בזול יותר אך בריבית זה מוסף והולך, ואם לא חזר בו הוא מוכר את עצמו שנאמר וכי ימוך אחיך ונמכר לך ואם אינו חוזר בו הוא נמכר לגר שכתוב לגר ולא רק גר צדק אלא גר תושב שכתוב לגר תושב וכתוב משפחת זה עכו"ם וכתוב לעקר שהוא נמכר ונעשה משרת לע"ז עצמה, אמר אביי ששנו אצל ר' ישמעאל שאין לומר שכיון שזה מכר עצמו לעכו"ם נדחה אבן אחריו לכן גאולת עולם תהיה לו וביובל יצא, אך קשה שיהיה לו גאולה כדי שלא יטמע בין העכו"ם אך נחמיר בפדינו אמר ר"נ בר יצחק שכתוב ואם עוד רבות בשנים ואם מעט נשאר בשנים וכי יש שנים מרובות ויש שנים מועטות אלא אם התרבה שויו של העבד גואלים אותו מכסף מקנתו, ואם התמעט בשויו גואלים אותו כפי שניו, אך קשה שנאמר שאם עבד שנתיים ונשאר ארבע יתנו לו ארבע מכסף מקנתו ואם עבד ארבע ונשאר שנתיים יתנו לו שנתיים כפי שניו, יש לומר שא"כ היה צריך לכתוב ואם עוד רבות שנים ומדוע כתוב בשנים אלא ללמד שאם התרבה כספו בשנים יפדוהו מכסף מקנתו ואם התמעט כספו בשנים יפדה כפי שניו, ורב יוסף אמר שר"נ דרש את הפסוקים הללו כמו מהר סיני.

שנו בברייתא מנין שלא ימכור ברחוק כדי לגאול בקרוב שנאמר והשיגה ידו יד עצמו, שלא ילוה ויגאל, ומצא פרט למצוי שלא ימכור ברחוק ויגאל בקרוב ברע ויגאל ביפה, וכתוב כדי גאולתו שיהיה לאיש גאולה ולא ימכור לחצאין, וקשה שכאן דרשו ומצא עכשיו ואילו לגבי גלות שנינו **ומצא** פרט לממציא עצמו שאם ממצא האבן מידו הוציא הנחרג את ראשו וקבלה פטור הזורק א"כ מצא זה רק מה שקיים קודם, ומבאר רבא שבכל מקום דורשים לפי הענין בפסוק כאן ומצא זה כמו השיגה ידו שמדובר במה שהוא משיג עכשיו, ולגבי גלות ומצא זה כמו יער שהוא דבר שכבר היה מתחילה כך במצא מדובר במי שכבר היה שם.

בהקדש לזה וגואל אפילו לחצאים לומדים כמו ששנו בברייתא על הפסוק ואם גאל יגאל ללמד שלוה וגואל וגואל לחצאין, ואמר ר"ש שהטעם לכך הוא שמצאנו בשדה אחוזה שיפו את כחוה שאם לא נגאלה עד היובל היא חוזרת לבעלים והורע כחוה שאינו לזה וגואל ולא גואל לחצאים, אך מקדיש שדה אחוזה כיון שהורע כחוה שאם הגיע היובל ולא נגאלה הוא יוצא לכהנים, לכן יפו את כחוה שילוה ויגאל ויגאל לחצאים.

דף לא בברייתא אחת שנינו שלוה וגואל וגואל לחצאים ובברייתא לעיל שנינו שאינו לזה וגואל ואינו גואל לחצאים, יש לומר שלר"ש אין לוויים לגאולה ולא גואלים לחצאים ולרבנן לוויים וגואלים לחצאים.

משנה מי שמכר בית בבתי ערי חומה יגאל מיד וגואל כל י"ב חודש וזה כמין ריבית אך אינו ריבית גמורה, אם מת המוכר יכול בנו ואם מת הלווקח יגאל מיד רבנן לא מוניח שנה אלא מהמכירה עצמה שכתוב עד

מלאת לו שנה ומה שכתוב תמימה זה לרבות את חודש העיבור, ורבי אומר שזה בא לתת לו שנה ועיבורה ואם הגיע י"ב חודש ולא גאלה הבית חלוט לו, ובין לוקח ובין מי שניתן לו במתנה שכתוב לצמיתות. **גמרא** משנתנו לא כרבי ששינוי שרבי למד מימים שזה לא פחות משנים, ורבנן למדו מימים שמונים מיום ליום, ורבי למד מיום ליום מהפסוק עד תום שנת ממכרו ורבנן למדו מעד שנת ממכרו שמונים משנת ממכרו שלו ולא של מנין עולם, וצריך ללמוד מימים מעת לעת כי מהפסוק עד תום שנת ממכרו היינו לומדים שזה מיום ליום אך לא מעת לעת בימים עצמם, ורבי למד מעת לעת מתמימה ורבנן למדו מתמימה לרבות עיבורה ואכן גם רבי למד מתמימה לרבות עיבורה אלא שרבי למד מעת לעת ומיום ליום מאותו פסוק עד תום שנת ממכרו.

המשנה אומרת שכל י"ב חודש זה כריבית ואינה גמורה אך יש ברייתא שזה ריבית גמורה אלא שהתורה התירה, אמר ר' יוחנן שזה מחלוקת ר' יהודה ורבנן ששינוי שאם אחד היה נושה מנה בחבירו ומכר לו את שדהו אם התנו שהמוכר אוכל פירות זה מותר ואם הולקח אוכל פירות זה אסור, ור' יהודה סובר שגם אם הולקח אוכל פירות זה מותר ור' יהודה אמר שהיה מעשה בביתוס בן זונין שעשה את שדהו מכר על פי ר"א בן עזריה והולקח אכל פירות אמרו לו ששם המוכר אכל פירות ולא הולקח והם נחלקו שת"ק סובר שדבר שיש צד שגיגע לריבית אסור ור' יהודה סובר שצד אחד כריבית מותר, **עמוד ב** ורבא אומר שלכ"ע צד אחד כריבית אסור ונחלקו שלת"ק ריבית על מנת להחזיר אסור ולר' יהודה מותר.

המשנה אומרת שאם מת המוכר יגאל בנו ולכאורה זה פשוט, יש לומר שהחידוש הוא שלא נדייק את הפסוק איש כי ימכור בית מושב והוא לא מכר קמ"ל והיתה גאולתו מכל מקום, ומה שכתוב שאם מת הולקח יגאל מיד בנו החידוש הוא שלא נלמד את הפסוק מיד הקונה אותו דוקא, קמ"ל והיתה גאולתו מכל מקום.

שנו בברייתא על הפסוק שנה, שלא ידוע אם שנה לראשון או לשני וכשנאמר עד מלאת לו שנה תמימה משמע שנה לראשון ולר"א הבית חלוט לראשון ולר' יוחנן הוא חלוט לשני, ולר"א מובן שנחלט לראשון שהרי מונים לראשון אך לר' יוחנן קשה, ור' אבא בר ממל מבאר שהראשון מכר לשני כל זכות שתבא לידו.

ר' אבא בר ממל אומר שאם מכר שני בתי ערי חומה אחד נמכר בט"ו באדר א' והשני נמכר בא' אדר ב' כשהגיע א' אדר בשנה הבאה השני נחלט בא' אדר והראשון נחלט אח"כ בט"ו באדר, ומקשה רבינא שיאמר הראשון אני השתמשתי בבית לפניך, יש לומר שהשני קודם כי הראשון ירד לעיבור השנה, ועוד אמר ר' אבא בר ממל שאם נולדו לו שני טלאים א' בט"ו אדר א' והשני בא' אדר ב' אותו שנולד באדר ב' נעשה בן שנה קודם לראשון, ורבינא מקשה שיאמר הראשון קדמתי לאכול ירק לפניך, ויש לומר שאומר השני אתה ירדת לעיבור ואני לא, ור' אבא בר ממל הביא את הדוגמא השניה של טלאים לחדש שאף שלא נאמר שם תמימה בכ"ז הולכים אחרי החודש, שלומדים גזירה שוה שנה שנה.

שנו בברייתא שרבי למד משנה תמימה שמונים שס"ה ימים כימות החמה, ולחכמים מונה י"ב חודש מיום ליום, ואם התעברה התעברה למוכר.

שנו בברייתא שמה שכתוב לצמיתות הכוונה לחלוטין, ועוד למדו מלצמיתות לרבות מתנה שהיה ניתן לכתוב צמית וכתוב צמיתות, ושאלו תלמידי רב פפא שזה לא כר"מ שאומר שמתנה אינה כמכר, אמר להם רב פפא שגם לר"מ כאן מתנה כמכר כי יש ריבוי לצמיתות, ושאלו התלמידים ויש אומרים שרב הונא בר רב יהושע הקשה הרי ביובל נאמר תשובו לרבות מתנה ור"מ לא ריבה מתנה, אלא ודאי זה לא כר"מ.

שנו בברייתא שמי שהקדיש בית כבתי ערי חומה גואל לעולם ואם גאלו אחר מיד הקדש כשהגיע י"ב חדש ולא נגאל זה חלוט לו, ואמר שמואל שלומדים את זה מהפסוק לקונה אותו ואפילו מיד הקדש ואין לומר שזה יחלט להקדש שהרי נאמר לדורותיו ולהקדש אין דורות, ומה שכתוב לא יצא ביובל אמר רב ספרא שלומדים מזה שאם מכר בית בערי חומה ופגע בו יובל בתוך השנה היינו אומרים שיצא, קמ"ל שלא יוצא ביובל.

משנה בראשונה היה הקונה נטמן ביום י"ב חודש כדי שיחלט לו והלל התקין שהמוכר יטיל מעות ללשכה וישבור את הדלת של הבית ויכנס, ומתי שירצה הקונה הוא יטול את מעותיו מהלשכה. **גמרא** רבא אומר שאחר תקנת הלל אם אמר זה גיטך כדי שתתני לי מאתיים זוז והיא נתנה לו מדעתו היא מגורשת ואם היא נתנה לו על כרחו היא לא מגורשת,

דף לב שאם להלל נתניה על כרחו נחשבת נתניה משמע שבמקום אחר נתניה על כרחו היא לא נתניה ורב פפא או רב אשי מקשים שהלל בא לתקן שלא בפניו אך בפניו מועיל בכל מקום אף בעל כרחו, ללישנא בתרא רבא אמר שאחר תקנת הלל כשאמר זה גיטך על מנת שתתני לי מאתיים זוז והיא נתנה לו אפילו על כרחו זה נתניה והיא מגורשת, והלל תיקן שלא בפניו אף בפניו גם על כרחו זה נתניה, ורב פפא או רב

שימי בר אשי הקשו שניתן לומר שגם בפניו מועיל רק מדעתו והלל תיקן מה שהיה צריך לגבי מוכר בית.

משנה כל מה שהוא לפניו מהחומה הוא כבתי ערי חומה חוץ מהשדות, ולר"מ גם השדות, לר' יהודה בית שבנוי בחומה הוא לא כבתי ערי חומה ולר"ש הכותל החיצון הוא חומתו. **גמרא** שנו בברייתא על מה שנאמר בית מנין לרבות בתי בד ובתי מרחץ ומגדלות שובכים ובורות שיחין ומערות, ואין לרבות שדות שנאמר בית ולר"מ למדנו בית ומנין לרבות את כל הנ"ל ואפילו שדות שכתוב **אשר בעיר**, אך קשה שכתוב בית וביאר רב חסדא בשם רב קטינא שנחלקו בחולסית ומצולה שלא זורעים בהם שלר"מ היא כבתים ולר' יהודה היא כשדות, וכן שנינו להדיא שלר"מ חולסית ומצולה היא כבתים ולר' יהודה היא כשדות.

אמר ר' יוחנן שמה שנחלקו בבית הבנוי בחומה זה תלוי בפסוק שנאמר ברחב ותורידים בחבל בעד החלון כי ביתה בקיר החומה ובחומה היא יושבת, ר"ש למד כפשוטו שזה נחשב בתוך החומה, ולר' יהודה אמנם היא יושבת בחומה אך לא בעיר חומה.

משנה עיר שגגותיה חומתה ושאינה מוקפת חומה מימות יהושע בן נון היא לא כבתי ערי חומה ובתי ערי חומה זה ג' חצירות של שני בתים שמוקפת חומה מימות יהושע כגון העיר קצרה שסמוכה לציפורי וחקרה שסמוכה לגוש חלב ויודפת הישנה וחדיד ואונה וירושלים, וכן כיוצא בהן. **גמרא** שנו בברייתא שנאמר חומה ולא שור איגר חומת גגות, וכתוב סביב למעט את טבריה שימה חומתה ור"א בן ר' יוסי למד מהפסוק אשר לוא חומה שאף שאין לה עכשיו אך היה לה קודם לכן.

שנו בברייתא שגמלא בגליל וגדוד בעבר הירדן וחדיד ואונה וירושלים ביהודה, ויש לפרש מה אומרת הברייתא, **עמוד ב** אביי מבאר שכל העיירות עד גמלא בגליל וגדוד בעבר הירדן ואונה וירושלים ביהודה הן מוקפת חומה, ורבא אומר שמה שכתוב בגליל בא להוציא גמלא שבמקומות אחרים וכן גדוד בעבר הירדן בא למעט גדוד שבמקום אחר וערים אחרות שאין עוד כמו שמותם לא צריך להזכיר, ויש להקשות וכי לירושלים יש דין בתי ערי חומה הרי שנינו עשרה דברים נאמרו בירושלים ואחד מהם שלא נחלט בה בית, ומבאר ר' יוחנן שמה שכתוב ירושלים היינו לענין מוקפות חומה אך לא שהבית חלוט בה, ורב אשי אומר שכמו שרב יוסף אמר שיש שני ערים בשם קדש כך יש עוד ערים בשם ירושלים, ושנו בברייתא שר' ישמעאל בן ר' יוסי אומר שמדוע מנו את שמות הערים במשנה לומר שכשעלו בני הגולה הם קדשו את הערים הנ"ל אך שאר הערים שמוקפים חומה בטלה קדושתם משחרבה הארץ שקדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא, ויש להקשות ששינוי שר' ישמעאל בן ר' יוסי אמר וכי היו רק את הערים הנ"ל הרי נאמר שיש עיר כל חבל ארגוב כל אלה ערים בצורות, ומה שנמנו הערים הללו שכשעלו בני הגולה הן מצאו את הערים האלו וקדשו, אך קשה הרי אמרנו שלא צריך לקדש אלא מנאום ולא אלו בלבד אלא כל עיר שיש מסורת מהאבות שהיא מוקפת חומה מימות יהושע בן נון כל מצוות האלו נוהגות בה כי קדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא, ויש לומר שיש שני שיטות תנאים בדעת ר' ישמעאל, ועוד יש לומר שאחת מהברייתות נאמרה ע"י ר"א בן ר' יוסי וכמו ששינוי לעיל שהוא דרש בפסוק אשר לוא חומה שאין לו עכשיו והיתה לו קודם לכן, והטעם של הסובר שקדושה ראשונה קדשה לשעתה ולעתיד לבא, שכתוב ויעשו בני הגולה השבים מן השבי סוכות וישבו בסוכות כי לא עשו מימי יהושע בן נון ותהי שמחה גדולה, וכי יכול להיות שדוד לא עשה סוכות אלא יש להקיש ביאתם בזמן עזרא לבואם בימי יהושע כמו שבימי יהושע מנו שמיטים ויובלות וקדשו ערי חומה כך כשעלו בימי עזרא מנו שמיטים ויובלות וקדשו ערי חומה, ועוד נאמר והביאך ה' אלוקיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה ויש להקיש ירושתך לירושת אבותיך כמו שירושת אבותיך היא בחידוש כל הדברים, ומי סוֹבֵר שקדושה ראשונה בטלה ילמד את הפסוק סוכות כפשוטו ועזרא ביקש רחמים על יצר ע"ז והזכות הגינה עליהם כסוכה, ולכן היתה הקפדה על יהושע שבכל מקום נאמר יהושע מלא וכאן כתוב ישוע שמשא לא ביקש רחמים על כך כיון שעדיין לא היה זכות א"י אך בזמן יהושע כבר היה זכות א"י ומדוע הוא לא ביקש רחמים ומה שכתוב אשר ירשו אבותיך וירשתה הכוונה שכיוון שירשו אבותיך ירשת גם אתה.

יש להקשות איך מנו שמיטים ויובלות בזמן עזרא הרי כבר משגלו שבט ראובן וגד ונחזי מנשה בטלו היובלות ובזמן עזרא נאמר כל הקהל כאחד ארבעה ריבוא אלפיים שש מאות וששים שהרי שנינו על הפסוק וקראתם דרוור בארץ לכל יושביה שרק בזמן שכל יושביה עליה ולא כשגלו מקצתם ואין לומר שגם כשהיו עליה מעורבים בנימין עם יהודה ויהודה בבנימין ינהג היובל כי כתוב לכל יושביה בזמן שיושביה כתיבונם ולא כשהם מעורבים, ור"נ בר יצחק מבאר שבימי עזרא מנו ויובלות רק כדי לקדש שמיטות.